
Revisionsrapport
Granskning av delårs-
rapport 2012

Bollnäs kommun

Pär Månsson
Hanna Franck Larsson

September 2012

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	3
3	Granskningsresultat	5
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	5
3.2	Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur	6
3.3	Resultatanalys	6
3.4	God ekonomisk hushållning	7
3.4.1	Finansiella mål	7
3.4.2	Mål för verksamheten	8
3.5	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	9

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2012-01-01 – 2012-07-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2012.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 51,5 mnkr, budgeterat resultat för 2012 uppgår till 12,2 mnkr. Det prognostiserade resultatet innehåller engångseffekter om totalt 44,5 mnkr, avseende återförd reservering för tvist rörande kopiatorer uppgående till 13,5 mnkr samt återbetalning från AFA Försäkringar uppgående till 31 mnkr. Återbetalningen grundas på att AFAs ekonomi är överkapitaliserad. Den ekonomiska utvecklingen rensat för engångseffekter beräknas därmed uppgå till 7 mnkr. Nämnderna redovisar en sammanlagd negativ prognos avvikelse med 5,3 mnkr. De största avvikelserna återfinns för Teknik- och fritidsnämnden med -1,4 mnkr och Barn- och utbildningsnämnden med -2,6 mnkr.

Resultatet för perioden är 24,8 mnkr (-5,6 mnkr), vilket är 30,4 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Budgeterat resultat för perioden uppgår till -14,2 mnkr. Som nämnts ovan så ingår i lämnad resultatprognos 31 mnkr avseende återbetalning från AFA Försäkringar. Vår bedömning är att återbetalningen från AFA Försäkringar skulle ha påverkat resultatet i avlämnad delårsrapport då beloppet är bekräftat från extern part.

Utfallet i delårsrapporten och prognosen för 2012 visar att det finansiella resultatmålet och målet om självfinansierade investeringar bedöms kunna uppnås under året. Målet att bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet beräknas inte kunna uppnås av Bollnäs Energi.

Kommunens verksamhet följs upp genom en modell med balanserade styrkort. Vi ser positivt på att styrkorten redovisas i delårsrapporten och att det finns en ambition att finna mätetal för måluppfyllelsen. Ett tydligt utvecklingsområde är att fortsätta utveckla mätetal som är kopplade till målen. Vid vår genomgång av redovisade styrkort har vi noterat att flertalet mål ej blivit föremål för mätning i delårsrapporten. Inför avgivande av årsredovisningen för 2012 är det viktigt att antal mål som blir föremål för mätning ökar för att behålla styrmodellens legitimitet. Vi har noterat att 5

koncernövergripande mål ej uppnått under rapportperioden vilket inte är tillfredsställande. I likhet med tidigare år saknar vi en sammantagen verbal analys av måluppfyllelsen.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för 2012 och att uppkommet underskott för 2011 kommer att återställas i sin helhet.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi bedömer att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed med undantag av att återbetalning från AFA Försäkringar ej redovisats i delårsbokslutet.
- Vi bedömer, med ledning av resultat och prognos i delårsrapporten att kommunen kommer att nå de finansiella målen beträffande resultat och självfinansiering. Målet att bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet beräknas inte kunna uppnås av Bollnäs Energi.
- Åtterrapporeringen av verksamheten i styrkorten behöver förstärkas då flera av målen ej mäts för rapportperioden.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner och landsting är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- God redovisningssed
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Analys av relevanta dokument
- Granskning av specifikationer och underlag till väsentliga balansposter i den omfattning som krävs för att i allt väsentligt säkerställa en rättvisande redovisning
- Översiktlig analys av resultaträkning samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Granskning av om måluppfyllelsen redovisas på ett sådant sätt, så att den medger att fullmäktige ges tillräckliga förutsättningar för att bedöma periodens måluppfyllelse.

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – juli vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Resultatet för perioden jan-juli uppgår till 24,8 mnkr.

Kommunens delårsrapport består av förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. I delårsrapporten redovisas resultaträkningar, balansräkningar och årsprognoser för de helägda bolagen. Någon sammanställd redovisning upprättas inte i delårsrapporten. Anvisningar och föreskrifter skickas ut till förvaltningar och bolag.

Bedömning

I lämnad resultatprognos för året ingår 44,5 mnkr avseende engångseffekter avseende återförd reservering för tvist rörande kopiatorer uppgående till 13,5 mnkr samt återbetalning från AFA Försäkringar uppgående till 31 mnkr. Vår bedömning är att återbetalningen från AFA Försäkringar uppgående till 31 mnkr skulle ha påverkat resultatet i avlämnad delårsrapport då beloppet är bekräftat från extern part.

Vi har granskat ett urval av de periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten och har noterat att redovisade skatteintäkter upptagits med 1,5 mnkr för lågt belopp avseende slutavräkning föregående år, dock har dessa medtagits i lämnad prognos. I övrigt kan vi konstatera att väsentliga poster har periodiserats korrekt.

Delårsrapporten innehåller ingen beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper. Vi rekommenderar att detta tillförs delårsrapporten till kommande år. Vi vill inför årsredovisning 2012 peka på att Rådet för Kommunal Redovisning kommit med en ny rekommendation gällande finansiella tillgångar som har påverkan på redovisningen.

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några andra omständigheter än ovan beskrivna som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

3.2 Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

I förvaltningsberättelsen redovisas viktiga händelser under perioden samt en ekonomisk analys av utfall och prognos. Vidare återfinns en beskrivning av befolkningsutvecklingen, arbetsmarknaden Gävleborgs län, kommentarer kring måluppfyllelse samt investeringar och finansiering.

3.3 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat, 51,5 mnkr, vilket är 39,3 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på:

- Verksamhetens nettokostnad förväntas bli 24,3 mnkr lägre än budgeterat.
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 9,8 mnkr högre än budgeterat
- Finansnettot ligger i prognosen 5,2 mnkr bättre än budgeterat, framförallt de finansiella kostnaderna förväntas bli lägre än budget.

Det prognostiserade resultatet innehåller engångseffekter om totalt 44,5 mnkr avseende återförd reservering för tvist rörande kopiatorer uppgående till 13,5 mnkr samt återbetalning från AFA Försäkringar uppgående till 31 mnkr. Återbetalningen grundas på att AFAs ekonomi är överkapitaliserad.

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första sju månaderna 2012, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

	Not	Budget 2012	1/1-31/7 2012	Avvikelse*	Prognos 2012	1/1-31/7 2011
Intäkter	1	525 586	251 500	-274 086	1 092 480	268 281
Kostnader	2	-1 701 927	-929 656	772 271	-2 245 797	-967 515
Avskrivningar	3	-56 283	-31 664	24 619	-55 000	-30 885
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 232 624	-709 820	522 804	-1 208 317	-730 119
Skatteintäkter	4	895 000	526 637	-368 363	903 323	523 338
Generella statsbidrag	5	346 000	202 687	-143 313	347 465	195 666
Finansiella intäkter	6	12 000	6 673	-5 327	12 000	7 333
Finansiella kostnader	7	-8 218	-1 365	6 853	-3 000	-1 867
ÅRETS RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		12 158	24 812	12 654	51 471	-5 649
Extraordinära intäkter		0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT		12 158	24 812	12 654	51 471	-5 649

* Det som återstår av årsbudget om Kommunfullmäktiges budget ska uppfyllas.

I 2011 års bokslut uppkom ett negativt resultat med 17,3 mnkr som skall återställas inom tre år. I delårsrapporten kommenteras att uppkommet underskott i sin helhet kommer att återställas med nu gällande prognos.

3.4 God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten i Bollnäs kommun är upprättad utifrån kommunens styrmodell och utgår från perspektiven:

- Medborgare
- Utveckling, välfärd och tillväxt
- Ekonomi
- Medarbetare
- Arbetssätt och processer

Under perspektivet Ekonomi – God ekonomisk hushållning redovisas de finansiella målen och uppföljningen av dessa.

3.4.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2012.

De finansiella målen är:

- Bollnäs kommun ska uppvisa ett ekonomiskt överskott.
- Bollnäs kommun ska självfinansiera sina investeringar.

Nedan redovisas de mätetal som åsatts till de finansiella målen.

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2012	Prognos 2012	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Det årliga överskottet ska motsvara minst 1% av skatteintäkter och generella statsbidrag	Periodens resultat uppgår till 3,4% och prognosen till 4,1 %.	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.
Bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet.	Bollnäs Energi lämnar en resultatprognos på -3,9 mnkr.	Sammantagen måluppfyllelse redovisas inte i delårsrapporten.
100% av alla investeringar ska finansieras med egna medel (ej bolag och kommunalförbund).	Prognos för investeringar uppgår till 79 mkr.	Målet bedöms kunna uppnås.

Bedömning

Utfallet i delårsrapporten och prognosen för 2012 visar att det finansiella resultatmålet och målet om självfinansierade investeringar bedöms kunna uppnås under året. Målet att bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet beräknas inte kunna uppnås av Bollnäs Energi. Moderbolaget Bollnäs Stadshus lämnar en resultatprognos på -2,7 mnkr.

3.4.2 Mål för verksamheten

Kommunen använder en modell med balanserade styrkort där nämnder och bolag ska upprätta styrkort som harmoniserar med kommunens övergripande mål. Målen skall kopplas till resurser och styrningen ska präglas av ett helhetstänkande dvs. kommunens bästa är överordnat de olika verksamheternas behov.

Dessa styrkort presenteras i delårsrapporten dels kommunövergripande dels för kommunstyrelsen och respektive nämnd. Redovisningen av styrkorten följer uppdelningen Målet ej uppfyllt, Målet delvis uppfyllt, Målet uppfyllt samt Ingen mätning gjord.

I det koncernövergripande styrkortet återfinns 27 mätetal där 5 mål ej uppfyllts, 6 mål uppfyllts och 16 mål som ej blivit föremål för mätning.

Bedömning

Vi ser positivt på att styrkorten redovisas i delårsrapporten och att det finns en ambition att finna mätetal för måluppfyllelsen. Vid vår genomgång av redovisade styrkort har vi noterat att flera mål ej blivit föremål för mätning i delårsrapporten. Inför avgivande av årsredovisningen för 2012 är det viktigt att antal mål som blir föremål för mätning ökar för att behålla styrmodellens

legitimitet. Som ovan nämnts har 5 koncernövergripande mål ej uppnåtts under rapportperioden vilket inte är tillfredsställande. Ett tydligt utvecklingsområde är att fortsätta utveckla mätetal som är kopplade till målen.

I likhet med tidigare år saknar vi en sammantagen verbal analys av måluppfyllelsen.

3.5 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Prognosen för nämndernas driftredovisning per 2012-07-31 visas i nedanstående tabell:

Nettokostnad per nämnd, mnkr	Prognos			
	Budget 2012	Utfall Juli	Utfall helår	Budget avvikelse
Kommunfullmäktige m fl	-7,1	-5,1	-7,2	0,0
Kommunstyrelse	-134,2	-74,4	-134,3	0,0
Teknik- och fritidsnämnd	-82,0	-33,6	-83,4	-1,4
Nämnd för lärande och arbete	-25,0	-11,5	-25,4	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	-480,5	-277,7	-483,1	-2,6
Socialnämnd	-507,3	-294,4	-507,2	-0,1
Miljö- och byggnämnd	-15,4	-8,7	-16,3	-0,9
Summa nämnderna	-1 251,5	-705,6	-1 256,7	-5,3
Finansförvaltningen	1 263,6	730,4	1 308,2	44,6
Summa inkl finansförvaltningen	12,2	24,8	51,5	39,3

Av tabellen framgår att avvikelsen i prognosen mot budget är negativ totalt sett för nämndernas verksamheter. De största avvikelserna återfinns för Teknik- och fritidsnämnden med -1,4 mnkr och Barn- och utbildningsnämnden med -2,6 mnkr.

Den stora positiva budgetavvikelsen återfinns hos Finansförvaltningen med 39,3 mnkr.